

Zmiešané dohody Európskej únie: postup ich prijímania*

Ivan Cisár**

1. Vonkajšie právomoci

Zriadením nadnárodného spoločenstva (Európskej únie) členské štáty preniesli na toto spoločenstvo oprávnenie regulovať vo vyhradených oblastiach spoločenský život v rámci tohto spoločenstva. Žiadna spoločenská činnosť však nie je úplne oddelená v rámci jedného právneho celku od obdobnej činnosti aj mimo daného spoločenstva (v tomto prípade Európskej únie). Takže spolu s prenesením oprávnení a povinností regulovať vnútorné záležitosti súvisí aj prenos oprávnení zapojiť sa s ostatnými subjektmi medzinárodného spoločenstva do regulácie daných stanovených spoločenských otázok i na úrovni medzinárodnej, nie len na úrovni spoločenstva.¹ A základným právnym nástrojom regulácie medzinárodných/vonkajších právnych vzťahov Európskej únie sú medzinárodné zmluvy.²

Zmeny uskutočnené Lisabonskou zmluvou v rámci Zmluvy o fungovaní Európskej únie („ZFEÚ“) kodifikovali problematiku výkonu vonkajších právomocí priamo do textu primárneho práva z judikatúry Súdneho dvora.³

Podľa ust. čl 216 ZFEÚ má Únia možnosť uzatvoriť medzinárodnú dohodu⁴ s jednou či viacerými krajinami alebo medzinárodnými organizáciami v prípade výslovného zmocnenia v zmluvách (primárnom práve), alebo ak je táto dohoda nevyhnutná k dosiahnutiu cieľov stanovených v zmluvách⁵, prípadne ak nutnosť uzatvoriť dohodu stanoví iný právny predpis úijného práva, alebo ak by sa takáto dohoda dotýkala spoločných pravidiel (úijného práva) alebo by menila oblasť ich pôsobnosti.

Toto ustanovenie nestanoví priamo kompetencie Európskej únie.⁶ Kompetencie na uzatvorenie dohody musia vyplývať z iných ustanovení európskeho práva – či už budú výslovné stanovené v primárnom alebo se-

⁴ Termíny „zmluva“ a „dohoda“ sú v medzinárodnom práve synonymá. Avšak v terminológii európskeho práva sa používa výhradne termín „dohoda“ na označenie medzinárodných zmlúv, ktorých zmluvnou stranou je Európska únia. Termín „zmluva“ je vyhradený pre označenie zakladajúcich zmlúv Európskej únie. Preto v nasledujúcom texte používam termín „dohoda“, ak sa text týka medzinárodnej zmluvy, ktorej zmluvnou stranou je Európska únia a iné pramene nepoužívajú iné termíny.

⁵ Naväzuje na čl. 352 ZFEÚ. TÝČ, Vladimír. *Základy práva Evropské unie pro ekonomy*. 6. přeprac. a aktualiz. vyd. Praha: Leges, 2010. 301 s. ISBN 9788087212608. s. 90.

⁶ SYLLOVÁ, Jindřiška; PÍTRVÁ, Lenka; PALDUSOVÁ, Helena. *Lisabonská smlouva: komentář*. Vyd. 1. Praha: C. H. Beck, 2010. 1299 s. ISBN 9788074003394. s. 749. KUSÁK, Martin. Vnější pravomoci Evropské unie po vstupu Lisabonské smlouvy v platnost [online]. Praha: Ministerstvo zahraničních věcí, 2010. Dostupné z: <http://www.mzv.cz/jnp/cz/o_ministerstvu/archivy/z_medii/vnejsi_pravomoci_evropske_unie_po_vstupu.html>. RUFFER, Emil. Sjednávání mezinárodních smluv EU a jejich vnitrostátní účinky. In *The Effect of the Treaty of Lisbon Upon the Czech Legal Order*. Praha: Metropolitní univerzita Praha, o.p.s., 2009. ISBN 9788086855554. s. 160. Nález Ústavného soudu ČR, sp. zn. Pl. ÚS 19/08, § 183–184.

* Na začiatok by som chcel poďakovať prof. JUDr. Vladimírovi Týčovi, CSc., JUDr. Igorovi Blahušiakovi a Mgr. Jitke Hofbauerovej za cenné rady a pripomienky. Samozrejme, akékoľvek chyby sú moje vlastné

** Mgr. Ivan Cisár, doktorand Katedry mezinárodního a evropského práva Právnické fakulty Masarykovy univerzity, Brno.

¹ SYLLOVÁ, Jindřiška; PÍTRVÁ, Lenka; PALDUSOVÁ, Helena. *Lisabonská smlouva: komentář*. Vyd. 1. Praha: C. H. Beck, 2010. 1299 s. ISBN 9788074003394. s. 749–750.

² TÝČ, Vladimír. Postavení mezinárodních smluv v právu ES (EU) a jejich aplikace v členských státech. In *Dny veřejného práva*. Brno: Masarykova univerzita, 2007. s. 1219.

³ RUFFER, Emil. Sjednávání mezinárodních smluv EU a jejich vnitrostátní účinky. In *The Effect of the Treaty of Lisbon Upon the Czech Legal Order*. Praha: Metropolitní univerzita Praha, o.p.s., 2009. ISBN 9788086855554. s. 159.

kundárnom práve, alebo budú vyplývať z týchto ustanovení (explicitné alebo implicitné kompetencie).⁷

Výslovné je kompetencia k uzatvoreniu medzinárodných dohôd vyjadrená pri výlučných právomociach. Výlučnými právomocami podľa čl. 3 ods. 1 ZFEÚ sú oblasti colnej únie, stanovenie pravidiel hospodárskej súťaže nevyhnutných pre fungovanie vnútorného trhu, menová politika v rámci eurozóny, zachovávanie biologických morských zdrojov v rámci spoločnej rybárskej politiky a spoločnej obchodnej politiky. Súčasťou výlučnej právomoci je aj právomoc uzatvárať medzinárodné dohody.⁸ Spoločná obchodná politika obsahuje špeciálne ustanovenie týkajúce sa práve uzatvárania medzinárodných dohôd.⁹ V rámci výlučných kompetencií sa celý proces prijímania týchto zmlúv odohráva na úrovni inštitúcií Európskej únie bez zapojenia orgánov národných štátov.

Nie všetky oblasti právomocí Európskej únie spadajú do jej výlučných kompetencií. Takéto právomoci sú vzájomne zdieľané medzi Európskou úniou a členskými štátmi.¹⁰ Členské štáty vykonávajú právomoc v týchto oblastiach dovtedy, kým Európska únia nezačne využívať túto právomoc. Prípadne môžu členské štáty opätovne prijímať reguláciu v tejto oblasti, ak Európska únia túto právomoc prestane vykonávať.¹¹ Aj v takejto oblasti sa môže vyskytnúť situácia, kedy je nevyhnutné prijať medzinárodnú zmluvu. Spadali by sem situácie predvídané v čl. 218 ZFEÚ, či už výslovné stanovené v primárnom práve (susedské dohody¹², dohody v rámci spoločnej zahraničnej bezpečnostnej politiky¹³, dohody o spätnom preberaní štátnych príslušníkov v rámci oblasti azylu a prístahovateľstva¹⁴, menové dohody¹⁵, dohody v oblasti ochrany životného prostredia¹⁶, oblasť rozvojovej spolupráce¹⁷, dohody v oblasti

hospodárskej, finančnej a technickej spolupráce¹⁸ a dohody o humanitárnej pomoci¹⁹) ale i dohody, ktoré nadväzujú na iné vecné oblasti práva EÚ.

Zmiešané dohody nie sú v primárnom práve explicitne uvedené. Avšak je možné ich charakterizovať tým, že je nutná súčinnosť členských štátov s Európskou úniou, pretože záležitosti riešené v danej medzinárodnej zmluve nespádajú ani do výlučných právomocí Európskej únie, ani do výlučných právomocí členských štátov (či už ide o právomoci zdieľané alebo v medzinárodnej zmluve sú súčasne riešené otázky, ktoré spadajú i nespádajú do rozsahu európskeho práva).²⁰ Keďže Európska únia nedisponuje dostatkom právomocí, aby bola sama schopná zaistiť následné riadne uskutočnenie záväzkov z týchto dohôd, je nevyhnutná spoluúčasť aj členských štátov.²¹ V rámci českého právneho poriadku síce nie sú pomenované ako zmiešané dohody, ale určitú definíciu ponúka Smernice vlády ke sjednávaniu medzinárodných smlúv v rámci Evropskej únie a k jejich vnitrostátnému projednávaniu²². Táto smernica však bola prijatá ešte pred zmenami uskutočnenými Lisabonskou zmluvou, a tak počíta aj s Európskym spoločenstvom.

V nasledujúcej časti sa pokúsím načrtnúť proces prijímania takýchto zmiešaných dohôd so všetkými možnosťami vplyvu jednotlivých orgánov Európskej únie a členského štátu – menovite Českej republiky. V rámci práva ČR sa situácia ešte mierne komplikuje rozdeľovaním zmlúv na prezidentské, vládne a rezortné²³, v rámci ktorých sa vyskytujú určité zvláštnosti pri vnútroštátnom prejednávaní v určení rolí jednotlivých štátnych a ústavných orgánov. Keďže však vnútroštátne prejednávanie medzinárodných zmlúv je už vo veľkej miere spracované²⁴, v nasledujúcom texte budem na

⁷ TICHÝ, Luboš. *Evropské právo*. 4. vyd. Praha: C.H. Beck, 2011. 953 s. ISBN 9788074003332. s. 795.

⁸ čl. 3 ods. 2 ZFEÚ. Text tohto ustanovenia je obdobný ustanoveniu čl. 218 ZFEÚ.

⁹ čl. 207 ods. 3 ZFEÚ

¹⁰ čl. 4 ZFEÚ. Rôzne prípady zmiešaného charakteru uvádza KOUTRAKOS, Panos. *EU International relations law*. Oxford a Portland, Oregon: Hart Publishing, 2006. 542 s. ISBN 9781841133119. s. 150 a nasl. Medzi nimi uvádza aj príklady, kedy nejaká medzinárodná zmluva spadá do právomoci EÚ, ale tá sa nemôže stať jej zmluvnou stranou z dôvodov na strane druhej zmluvnej zmluvy (napr. to neumožňujú ustanovenia organizácie, ktorá zastrešuje prijatie zmluvy – posudok ESD 2/91).

¹¹ TÝČ, Vladimír. *Základy práva Evropské unie pro ekonomy*. 6. přeprac. a aktualiz. vyd. Praha: Leges, 2010. 301 s. ISBN 9788087212608. s. 49.

¹² čl. 8 ods. 2 ZEÚ.

¹³ čl. 37 ZEÚ.

¹⁴ čl. 79 ods. 3 ZFEÚ.

¹⁵ čl. 219 ZFEÚ.

¹⁶ čl. 191 ods. 4 ZFEÚ.

¹⁷ čl. 209 ods. 2 a čl. 211 ZFEÚ.

¹⁸ čl. 212 ods. 3 ZFEÚ.

¹⁹ čl. 214 ods. 4 ZFEÚ.

²⁰ CRAIG, Paul P; BÚRCA, Gráinne de. *EU law: text, cases, and materials*. 4th ed. Oxford: Oxford University Press, 2008. 1148 s. ISBN 9780199273898. s. 197–198.

²¹ KUSÁK, Martin. Vnější pravomoci Evropské unie po vstupu Lisabonské smlouvy v platnost [online]. Praha: Ministerstvo zahraničních věcí, 2010. Dostupné z: <http://www.mzv.cz/jnp/cz/o_ministerstvu/archivy/z_medii/vnejsi_pravomoci_evr_opske_unie_po_vstupu.html>. EECKHOUT, Piet. *External relations of the European Union: legal and constitutional foundations*. Oxford: Oxford University Press, 2005. 490 s. ISBN 019928721X. s. 191.

²² Smernice vlády ke sjednávaniu medzinárodných smlúv v rámci Evropskej únie a k jejich vnitrostátnému projednávaniu, príloha k uzneseniu vlády z dňa 9.1.2008 č. 6 (Smernica – EU medz. zmluvy), čl. 2 písm. a) bod 2.

²³ KYSELA, Jan, ONDŘEJEK, Pavel, ONDŘEJKOVÁ, Jana. Poces vnitrostátního projednávání mezinárodních smluv v ČR. 2. část. Problémy stávající úpravy a praxe. *Časopis pro právní vědu a praxi*. Brno: Masarykova univerzita, 2010, č. 3, s. 225.

²⁴ Ibid, s. 224 a odkazy v poznámke pod čiarou č. 1.

túto oblasť odkazovať len v prípadoch, ak to má význam k zmiešaným dohodám.

2. Postup prijímania zmiešaných dohôd

i. Zámer zjednať zmiešanú dohodu

Formálnym navrhovateľom akejkoľvek medzinárodnej dohody v rámci Európskej únie je Európska komisia, prípadne Vysoký predstaviteľ pre zahraničné veci a bezpečnostné politiky ak ide o zmluvu týkajúcu sa spoločnej zahraničnej a bezpečnostnej politiky.²⁵

Avšak toto je len formálne ustanovenie. Dynamika práce inštitúcií Európskej únie nevyklučuje, že pôvodná idea na vytvorenie medzinárodnej dohody mohla prísť z akéhokoľvek zdroja – či už od jej prípadných adresátov komunikujúcich cez rôzne lobistické skupiny, cez členské štáty v rámci Rady Európskej únie (príprava legislatívneho programu, priorít predsedníctva) alebo Európskej rady (napr. predostrenie idey na zasadnutí, ktorého sa účastní aj predseda Európskej komisie, ktorý následne zadá úlohu Komisii).

Na formovaní podnetu členského štátu (či už v rámci prípravy legislatívneho plánu na dané obdobie, či stanoviská prednesené na zasadnutiach Rady či Európskej rady) sa môžu podieľať viaceré vnútroštátne orgány.²⁶ A tieto orgány taktiež zbierajú podnety aj od rôznych záujmových skupín prostredníctvom lobingu.

I Európsky parlament môže byť zdrojom pôvodnej myšlienky smerujúcej k medzinárodnej dohode.²⁷ Už pri príprave plánov práce Komisie (ročný, dlhodobý) má Komisia zohľadňovať i priority Európskeho parlamentu. A aj týmto spôsobom sa môžu objaviť podnety na medzinárodnoprávnu reguláciu v pláne Komisie.²⁸

Proces formovania názorov v rámci prejednávania zámeru zjednať medzinárodnú dohodu môže byť veľmi dynamický. Keďže ide z časti o neformálny proces, prebieha na rôznych úrovniach zainteresovaných orgánov štátnej/verejnej správy na národnej i európskej úrovni, či na vzájomných stretnutiach úradníkov z rôznych orgánov a inštitúcií. Určitý náznak možného spektra rôznych fór, kde môže dochádzať ku kryštalizovaniu zámeru podáva čl. 8 ods. 1 Smernice – EU medz. zmluvy.

K podanému návrhu orgánov jediných formálne oprávnených navrhovať prijatie medzinárodnej dohody

(Komisia, Vysoký predstaviteľ pre bezpečnostnú a zahraničnú politiku) sa môžu vyjadriť aj vnútroštátne orgány.

Už v štádiu zámeru zjednať medzinárodnú dohodu sa táto informácia povinne dostáva do rúk aj obidvoch komôr Parlamentu ČR v rovnakom čase ako Európskemu parlamentu a Rade Európskej únie. Na základe Protokolu č. 1 o úlohe národných parlamentov v Európskej únii je Komisia povinná zaslať vnútroštátnym parlamentom automaticky všetky svoje podklady pre konzultácie (zelené a biele knihy či oznámenia).²⁹

České vnútroštátne právo upravuje postup informovania a zapojenia sa Parlamentu ČR v zákonoch o rokovacích poriadkoch jednotlivých komôr (§ 108, zákona č. 90/1995 Sb., o jednacím rádu Poslanecké sněmovny; § 119a, zákona č. 107/1999 Sb., o jednacím rádu Senátu). Vláda je povinná predkladať PS právne akty Európskej únie; Senátu je nutné predkladať návrhy legislatívnych aktov.³⁰

²⁹ čl. 1 Protokolu č. 1 o úlohe národných parlamentov v Európskej únii.

³⁰ Rokovací poriadok PS nedefinuje právny akt. Ani legislatívny akt v rokovacom poriadku Senátu nie je definovaný. Ale môžeme povedať, že ide o synonymá. Určitú definíciu však poskytuje Smernice vlády o postupe pri zasílaní návrhů legislatívnych aků ES/EU a materiálů Evropské komise Poslanecké sněmovně Parlamentu České republiky a Senátu Parlamentu České republiky (supra n. 31) v čl. 2 bod 1. Za návrh legislatívneho aktu sa považuje prvý návrh smernice, nariadenia alebo rozhodnutia, ktoré má normatívny charakter, v prvom pilieri Európskej únie, alebo rámcové rozhodnutia alebo rozhodnutia v treťom pilieri Európskej únie v okamihu, kedy je posunutý z Rady Európskej únie členským štátom. Táto smernica bola prijatá ešte pred Lisabonskou zmluvou, takže stále počítá s trojpilierovou štruktúrou Európskej únie.

Definícia legislatívneho aktu sa potom nachádza v primárnom práve, konkrétne čl. 289 ods. 3 ZFEÚ podľa ktorého je legislatívnym aktom ten akt, ktorý je prijatý legislatívnym procesom. A návrh na zjednanie medz. dohody, či zámer zjednať medz. dohody nie je prijímaný legislatívnym postupom. Rovnako ani rozhodnutie Rady EÚ o zahájení rokování o vzniku dohody nie je prijímané legislatívnym postupom (viď. časť ii.). Takže v zmysle ZFEÚ by nešlo o legislatívny akt. Ale primárne právo tiež obsahuje aj definíciu návrhu legislatívneho aktu, a to v čl. 2 Protokolu č. 1 o úlohe národných parlamentov v Európskej únii. Táto definícia sa však uplatní len pre potreby tohto protokolu (Protokol č. 2 obsahuje rovnakú definíciu pre svoje potreby). „Návrh legislatívneho aktu“ znamená návrhy Komisie, iniciatívy skupiny členských štátov, iniciatívy Európskeho parlamentu, žiadosti Súdneho dvora, odporúčania Európskej centrálnej banky a žiadosti Európskej investičnej banky, ktorých cieľom je prijatie legislatívneho aktu.

Takže v zmysle ZFEÚ zámer zjednať medzinárodnú dohodu nie je návrhom legislatívneho aktu, takže ak by sa to definícia uplatnila v českom práve, tak vláda nemusí o ňom informovať komory. Avšak už samotné primárne právo v Protokole č. 1 stanovuje, že aj zámer zjednať medzinárodnú dohodu je návrhom legislatívneho aktu pre účely tohto protokolu, a preto je automaticky zasielaný aj národným parlamentom. Avšak

²⁵ čl. 218 ods. 3 ZFEÚ.

²⁶ Určitú predstavu o vnútroštátnom spôsobe vzniku podnetu môže dať čl. 9 Smernica – EU medz. zmluvy. Tento článok sa síce výslovne netýka zmiešaných zmlúv, ale predpokladám, že možnosti budú obdobné aj pri nich.

²⁷ Framework agreement on relations between the European Parliament and the Commission, C 117, 18. 5. 2006. §§ 16–17.

²⁸ Ibid. § 33 a násl.

Rokovacie poriadky komôr Parlamentu ČR nevyžadujú automatické informovanie komôr o všetkých dokumentoch prejednávanych na úrovni Európskej únie. Avšak vláda zriadila elektronický informačný systém výmeny dokumentov³¹ do ktorého sú automaticky vkladané elektronické verzie všetkých dokumentov³². Takže v praxi sú obidve komory informované automaticky a už záleží iba na ich vlastnej iniciatíve, či sa budú zaoberať všetkými týmito materiálmi.

Obe komory Parlamentu ČR sa v tejto fáze prípravy medzinárodnej zmluvy (teda vo fáze len podania návrhu na jej uzatvorenie) môžu zúčastniť prezentovaním svojho stanoviska. Avšak to môže nastať len v prípade, ak by vláda sama vyzvala Parlament k predneseniu stanoviska, prípadne by si niektorá z komôr vyžiadala od vlády informácie. V tejto fáze zatiaľ nie je výslovné nutné, aby sa Parlament ČR vyjadroval.

Na rozdiel od vnútroštátnej úpravy, primárne právo priamo predpokladá, že sa vnútroštátne komory zapoja do plánovanej legislatívnej činnosti už v čo najskoršom štádiu. Preto aj v prípade prípravy dohody vo fáze zámeru zjednať ju môže poslať ktorákoľvek komora Parlamentu ČR svoje odôvodnené stanovisko predsedovi Európskeho parlamentu, Rade Európskej únie či Európskej komisii. Toto odôvodnené stanovisko sa však má týkať len toho, či je návrh aktu (v tomto prípade zámer zjednať medzinárodnú dohodu, či ďalšie rozhodnutia v postupe prijímania dohody³³) v súlade so zásadou proporcionality.³⁴ Avšak národné parlamenty sú aj vítaným zdrojom ďalších podnetov pre prácu európskych inštitúcií, nie len v oblasti napĺňania princípu subsidiarity. Medzi národnými parlamentmi a Európskou úniou prebieha aj politický dialóg. Európska komisia preto

smernica vlády, ktorá reaguje na povinnosť informovať komory Parlamentu vyžaduje automatické informovanie len v prípade, ak má pripravovaný akt normatívnu povahu. A tú bude mať až rozhodnutie o podpísaní medzinárodnej dohody a o jej prijatí. Až na základe takýchto rozhodnutí sa prijme akt, ktorý bude zaväzovať Európsku úniu a členské štáty a prípadne aj iné subjekty práva, a tak bude naplňovať podmienku normativity.

Tieto úvahy sú však len teoretické a v praxi veľký význam nemajú, keďže už o zámere zjednať je Parlament ČR informovaný zo strany Európskej únie a zároveň i vláda automaticky takéto informácie postupuje obom komorám prostredníctvom elektronického systému (supra n. 31, 31).

³¹ Uznesenie vlády ČR z dňa 25. 2. 2004, č. 180 k Návrhu na zajištění elektronické distribuce dokumentů Evropské unie.

³² Směrnice vlády o postupu při zaslání návrhů legislativních aktů ES/EU a materiálů Evropské komise Poslanecké sněmovně Parlamentu České republiky a Senátu Parlamentu České republiky, příloha č. 3 k uznesení vlády z dňa 7. 6. 2006, č. 680. čl. 3 ods. 1.

³³ Vid' časti ii–iv.

³⁴ čl. 3, Protokol (č. 1) o úlohe národných parlamentov v Európskej únii.

víta aj komentáre ohľadom obsahu návrhu.³⁵ Aktivita jednotlivých komôr národných parlamentov sa líši. Senát Parlamentu ČR však patrí medzi najaktívnejších.³⁶ Podľa štatistík však nie je možné rozlíšiť, aká je aktivita jednotlivých komôr v prípade zjednávania zmiešaných dohôd.

Už v tejto fáze je možné požiadať Súdny dvor Európskej únie o posúdenie zlučiteľnosti zamýšľanej dohody s primárnym právom.³⁷ Aktívne legitimovanými subjektmi sú členské štáty EÚ, Európsky parlament, Rada Európskej únie a Európska komisia. Ak bude posudok negatívny, nie je možné dohodu prijať (v tejto fáze ani zjednávať). Pred prijatím takejto medzinárodnej dohody by muselo dôjsť k zmene primárneho práva, aby následne dohoda už bola s ním v súlade. O posudok je možné požiadať až do okamihu, kedy je dohoda platne uzatvorená.³⁸

ii. Prejednávanie textu

Na začatie rokovaní o dohode zo strany Európskej únie nestačí len podanie formálneho návrhu Komisiou či Vysokou predstaviteľkou. Tento návrh totiž nie je adresovaný potencionálnej druhej zmluvnej strane, ale Rade Európskej únie. Až Rada Európskej únie rozhodne, či dá alebo nedá zmocnenie k zahájeniu rokovaní, prípadne akými smernicami obmedzí vyjednávača.³⁹ Okrem konzultácií priamo s Radou môže byť Radou ustanovený aj zvláštny výbor, s ktorým má vyjednávač konzultovať svoj postup.⁴⁰ Rola tohto výboru je však čisto poradná.⁴¹

Samozrejme aj pri príprave smerníc (mandátu) pre vyjednávača či pri výbere samotného vyjednávača či členom vyjednávacieho tímu hrá rolu aj Komisia, prípadne Vysoká predstaviteľka. Títo totiž dávajú Rade odporúčania, ako by mali smernice vyzeráť, prípadne

³⁵ Praktické opatrenia na prevádzku mechanizmu kontroly uplatňovania zásady subsidiarity podľa protokolu č. 2 Lisabonskej zmluvy, príloha listu predsedu Európskej komisie José Manuela Barrosa a podpredsedníčky Európskej komisie Margot Wallströmovej pre predsedov národných parlamentov zo dňa 1. decembra 2009 [online]. Dostupné z: <http://ec.europa.eu/dgs/secretariat_general/relations/relations_other/np/docs/letter_en.pdf>.

³⁶ Vid' výročné správy Európskej komisie o vzťahoch medzi Európskou komisiou a národnými parlamentmi. Dostupné z: <http://ec.europa.eu/dgs/secretariat_general/relations/relations_other/np/index_sk.htm>.

³⁷ čl. 218 ods. 11 ZFEÚ.

³⁸ SYLLOVÁ, Jindřiška; PÍTROVÁ, Lenka; PALDUSOVÁ, Helena. *Lisabonská smlouva: komentář*. Vyd. 1. Praha: C. H. Beck, 2010. 1299 s. ISBN 9788074003394. s. 762.

³⁹ čl. 218 ods. 2, 4 ZFEÚ.

⁴⁰ čl. 218 ods. 4 ZFEÚ.

⁴¹ Prípad C-61/94, par. 14.

kto by mal byť vyjednávačom.⁴² Ale vo výsledku má rozhodujúcu úlohu pri zjednávaní dohôd Rada.⁴³

Európsky parlament je taktiež pravidelne a dostatočne informovaný o všetkých aspektoch prebiehajúcich vyjednávaní.⁴⁴ A vo výsledku nejde len o informovanie Parlamentu, ale aj o možnosť pre Parlament vyjadriť sa k priebehu a povinnosť Komisie zohľadniť názor Parlamentom vyslovený.⁴⁵ Problematickým okruhom sú dôverné informácie – ako napr. inštrukcie Rady⁴⁶ či Výboru pre vyjednávačov (Komisiu) či iné dôverné informácie získané počas vyjednávaní.⁴⁷

Európsky parlament požaduje aj prípadné priame zapojenie svojich členov do vyjednávacieho procesu. Nie však ako priamo vyjednávačov, pretože na to Európsky parlament nemá kompetenciu (reprezentantkou voči tretím krajinám je výlučne Komisia, prípadne Vysoký predstaviteľ pre bezpečnostnú a zahraničnú politiku), ale žiada o možnosť byť prítomný na vyjednávaní ako pozorovateľ, aby mal informácie z prvej ruky.⁴⁸

Problematika zloženia vyjednávacieho tímu sa ešte viac komplikuje v prípade zmiešaných dohôd. V tomto prípade v podstate neuzatvára za Európsku úniu zmluvu len jeden subjekt – teda Európska únia sama, ale dokopy 28 subjektov – Európska únia a všetky členské štáty. Preto by sa vyjednávaní malo zúčastniť až 28 vyjednávačov. Prípadne by bolo možné rozdeliť samotné vyjednávanie na dve časti – jedna, v ktorej by vyjednávač EÚ rokoval o oblastiach spadajúcich do kompetencií EÚ a druhá, v ktorom by členské štáty rokovali o častiach spadajúcich do ich kompetencií.⁴⁹ Rozdeliť však takto otázky v rámci pripravovanej dohody je veľmi náročné⁵⁰ a zároveň i nepraktické. Zároveň by to mohlo narušiť jednotný postup Európskej únie. Preto je nevyhnutné zabezpečiť čo najužšiu spo-

luprácu všetkých zúčastnených na strane Európskej únie. Závisí na dohode v Rade Európskej únie ako bude vyzerat' prípadný vyjednávací tím.⁵¹ Navonok to potom môže vyzerat' skôr tak, že všetky dôležité vyjednávanie sa vedú len na úrovni Európskej únie a s druhou zmluvnou stranou sa už v podstate nevyjednáva, len je postavená pred hotovú vec (konsenzus Európskej únie), ktorú buď prijme alebo nechá tak.⁵²

Najčastejšie však celé vyjednávanie vedie Komisia, aby sa zabezpečil jednotný postup, s tým, že takýto postup nezakladá žiadne obmedzenia voči právomociam jednotlivých členských štátov.⁵³ Vyjednávanie sa tak nezaťažuje rozhodovaním o rozdelení právomocí v rámci právneho poriadku EÚ a otázka vymedzenia hraníc medzi právomocami členských štátov a Únie ostáva výlučne vnútornou záležitosťou a nestáva sa tak výhodou druhej zmluvnej strany.⁵⁴ Prípadne Komisia vedie vyjednávanie v oblasti, ktoré spadajú do právomocí Európskej únie a členský štát, ktorý momentálne predsedá Rade Európskej únie zastupuje členské štáty vo vyjednávaní v oblastiach mimo právomoci Európskej únie.⁵⁵ Vždy je však dôležité zachovať koordináciu a vzájomnú kooperáciu. Jednou z možností, ako ju dosiahnuť, je aj prijatie kvázi-formálnej úpravy vzájomných vzťahov pri vyjednávaní.⁵⁶

V prípade rozhodnutia Rady EU o zahájení rokovaní o medzinárodnej dohode je v zmysle ich rokovacích poriadkov postup voči a v rámci PS i Senátu rovnaký, ako v prípade prvého kroku – prípravy návrhu na zahájenie zjednávaní.⁵⁷ Ako už bolo spomenuté vyššie vďaka elektronickým systémom sú Poslanecká snemovňa i Senát informovaní okamžite o všetkých dokumentoch,

⁴² čl. 218 ods. 3 ZFEÚ.

⁴³ SYLLOVÁ, Jindřiška; PÍTROVÁ, Lenka; PALDUSOVÁ, Helena. *Lisabonská smlouva: komentář*. Vyd. 1. Praha: C. H. Beck, 2010. 1299 s. ISBN 9788074003394. s. 760.

⁴⁴ čl. 218 ods. 10 ZFEÚ. Medziinštitucionálna dohoda EK-EP, ust. čl. 23.

⁴⁵ Framework agreement on relations between the European Parliament and the Commission, C 117, 18.5.2006. § 24. Annex III, § 3.

⁴⁶ Ibid. Annex III, § 2.

⁴⁷ Stanovisko Rady EÚ k tejto dohode (OJ C 161/1 (2005)). Framework agreement on relations between the European Parliament and the Commission, C 117, 18.5.2006. Annex II, § 2.1. Annex III, § 5.

⁴⁸ Framework agreement on relations between the European Parliament and the Commission, C 117, 18.5.2006. § 25.

⁴⁹ EECKHOUT, Piet. *External relations of the European Union: legal and constitutional foundations*. Oxford: Oxford University Press, 2005. 490 s. ISBN 019928721X. s. 215–216. KOUTRAKOS, Panos. *EU International relations law*. Oxford a Portland, Oregon: Hart Publishing, 2006. 542 s. ISBN 9781841133119. s. 160.

⁵⁰ Ibid. s. 216.

⁵¹ SYLLOVÁ, Jindřiška; PÍTROVÁ, Lenka; PALDUSOVÁ, Helena. *Lisabonská smlouva: komentář*. Vyd. 1. Praha: C. H. Beck, 2010. 1299 s. ISBN 9788074003394. s. 760.

⁵² EECKHOUT, Piet. *External relations of the European Union: legal and constitutional foundations*. Oxford: Oxford University Press, 2005. 490 s. ISBN 019928721X. s. 216.

⁵³ KOUTRAKOS, Panos. *EU International relations law*. Oxford a Portland, Oregon: Hart Publishing, 2006. 542 s. ISBN 9781841133119. s. 160. Vid' aj stanovisko ESD 1/94 vo veci právomoci Spoločenstva uzatvoriť medzinárodné zmluvy týkajúce sa služieb a ochrany duševného vlastníctva.

⁵⁴ Ibid. s. 161, 164.

⁵⁵ Príkladom je aj práve prebiehajúce dokončovanie prijatia zmiešanej zmluvy - obchodnej dohody o boji proti falšovaniu medzi Európskou úniou a jej členskými štátmi, Austráliou, Kanadou, Japonskom, Korejskou republikou, Spojenými štátmi mexickými, Marockým kráľovstvom, Novým Zélandom, Singapurskou republikou, Švajčiarskou konfederáciou a Spojenými štátmi americkými. Vid' návrhy Európskej komisie na rozhodnutí Rady EU o podpísaní (COM(2011)379 a o uzatvorení (COM(2011)380).

⁵⁶ Ibid. s. 161 a násl., kde uvádza vlastný preklad smernice prijatej na zasadnutí COREPER 27.03.1981 v prípade dohody PROBA 20, ktorá bola súčasťou Integrated Commodity Programme UNCTAD v 70. rokoch 20. str.

⁵⁷ Časť i).

ktoré sa objavia na programe Rady. Dokonca si vláda stanovila, že v niektorých vymedzených kľúčových bodoch vyjednávania, bude informovať Parlament priamo. Ide o prípady podstatnej zmeny mandátu Komisie k vyjednávaniu, výrazné odchýlenie sa pripravovaného textu zmluvy od prvého návrhu a v prípade, ak sa zmluva prekvalifikuje na prezidentskú.⁵⁸

Keďže v prípade zmiešanej dohody je jej zmluvnou stranou aj Česká republika, tak aj ona sama by sa mala nejakým spôsobom účastniť vyjednávania. Najpravdepodobnejší scenár je zapojenie Českej republiky v rámci vyjednávacieho tímu ustanoveného na úrovni Európskej únie. Formálno-právne však oprávnenie zjednávať medzinárodné zmluvy pre Českú republiku má prezident republiky.⁵⁹ Ten však toto oprávnenie preniesol svojím rozhodnutím na vládu ČR.⁶⁰ A vláda je samozrejme priamo zastúpená v rámci Rady Európskej únie.

Smernica vlády⁶¹ však vyžaduje, aby už o prvom návrhu mandátu bol informovaný aj prezident republiky. Spolupráca s prezidentom (prostredníctvom Kancelárie prezidenta) je predpokladaná počas celého prejednávania medzinárodnej zmluvy⁶² i na expertnej úrovni. Zástupca ČR je povinný reflektovať aj prezidentove pripomienky k zaslaným podkladovým materiálom.⁶³

iii. Prijatie textu

Po ukončení vyjednávania a expertných rokovaní je pripravený záverečný/finálny text pripravovanej dohody.

Na úrovni Európskej únie rozhoduje o prijatí textu (podpise zmluvy) Rada Európskej únie na návrh vyjednávača.⁶⁴ Rada EÚ o prijatí textu zmluvy rozhoduje zásadne kvalifikovanou väčšinou. Takýmto spôsobom rozhoduje počas celého procesu zjednávania medzinárodnej zmluvy. Jednomyseľné rozhodnutia sú vyžadované len v taxatívne stanovených prípadoch.⁶⁵

Spôsob prijatia textu za Českú republiku je stanovený už v uznesení vlády, ktorým sa schvaľuje zjedna-

nie zmiešanej dohody spolu s mandátom pre jednanie v Rade EÚ. Na základe tohto mandátu môže potom zástupca ČR vysloviť súhlas s rozhodnutím Rady o podpise dohody či o jej uzatvorení. Zároveň, keďže stranou dohody nebude len EÚ, ale aj Česká republika, je nutné, aby vláda prijala aj uznesenie, ktorým odporučí prezidentovi republiky udeliť zmocnenie osobe na podpis medzinárodnej zmluvy (ak pôjde svojím druhom o zmluvu prezidentskú), prípadne menovanie zmocnenca pre podpis pri iných druhoch zmlúv.⁶⁶ Jedinou podmienkou je, aby zjednaný text dohody bol po obsahovej stránke zhodný s návrhom schváleným príslušným orgánom⁶⁷ – alebo skôr, aby bol v súlade s rozsahom, v akom obsah textu predpokladalo uznesenie, ktorým získal tento zástupca oprávnenie jednať za ČR.

iv. Vnútroštátna/vnútroúijná ratifikácia zmiešanej dohody

Vnútroúijná ratifikácia znamená, že Európska únia môže navonok prejavíť svoju vôľu byť viazaná touto medzinárodnou dohodou. Súhlas s uzatvorením dohody dávajú na návrh vyjednávača Rada Európskej únie⁶⁸ a v taxatívne vymedzených prípadoch Rada spolu s Európskym parlamentom.⁶⁹

Rada EÚ môže udeliť súhlas s uzatvorením dohody až po prezentovaní súhlasu Európskeho parlamentu v prípadoch vymedzených pod písm. a) v čl. 218 ods. 6 ZFEÚ. Ide o oblasti (v prípade zmiešaných dohôd), kde by bolo nutné zapojenie Európskeho parlamentu do legislatívneho procesu, ak by bol prijímaný čisto vnútroúijný právny predpis.⁷⁰ V ostatných prípadoch je Európsky parlament len konzultovaný (písm. b). Rada EÚ je oprávnená stanoviť v takomto prípade lehotu Európskemu parlamentu, v ktorej by sa mal vyjadriť. Ak sa v tejto lehote Európsky parlament nevyjadrí, Rada EÚ môže rozhodnúť o prijatí dohody bez jeho názoru. Ale keďže ide len o konzultáciu, tak ani negatívne stanovis-

⁵⁸ Smernice vlády ke sjednávání mezinárodních smluv v rámci Evropské unie a k jejich vnitrostátnímu projednávání, příloha k uznesení vlády z dne 9.1.2008 č. 6. čl. 12 ods. 4.

⁵⁹ čl. 63 ods. 1 písm. b) Ústavy ČR.

⁶⁰ Rozhodnutí prezidenta republiky ze dne 28. dubna 1993 o sjednávání mezinárodních smluv č. 144/1993 Sb.

⁶¹ Smernice vlády ke sjednávání mezinárodních smluv v rámci Evropské unie a k jejich vnitrostátnímu projednávání, příloha k uznesení vlády z dne 9.1.2008 č. 6. čl. 10.

⁶² Ibid. čl. 14.

⁶³ Ibid. čl. 14 ods. 2.

⁶⁴ čl. 218 ods. 5 ZFEÚ. KOUTRAKOS, Panos. *EU International relations law*. Oxford a Portland, Oregon: Hart Publishing, 2006. 542 s. ISBN 9781841133119. s. 140.

⁶⁵ čl. 218 ods. 8 ZFEÚ.

⁶⁶ Smernice vlády pro sjednávání, vnitrostátní projednávání, provádění a ukončování platnosti mezinárodních smluv, příloha k uznesení vlády z dne 11. 2. 2004 č. 131 (Smernica – medz. zmluvy). čl. 10 ods. 2 v spojení s čl. 16 ods. 2 písm. a) Smernice vlády ke sjednávání mezinárodních smluv v rámci Evropské unie a k jejich vnitrostátnímu projednávání, příloha k uznesení vlády z dne 9. 1. 2008 č. 6.

⁶⁷ Smernice vlády pro sjednávání, vnitrostátní projednávání, provádění a ukončování platnosti mezinárodních smluv, příloha k uznesení vlády z dne 11. 2. 2004 č. 131. čl. 17 v spojení s čl. 16 ods. 2 Smernice vlády ke sjednávání mezinárodních smluv v rámci Evropské unie a k jejich vnitrostátnímu projednávání, příloha k uznesení vlády z dne 9. 1. 2008 č. 6.

⁶⁸ Dohody spadající do společnej zahraničnej a bezpečnostnej politiky

⁶⁹ čl. 218 ods. 6 ZFEÚ.

⁷⁰ SYLLOVÁ, Jindřiška; PÍTROVÁ, Lenka; PALDUSOVÁ, Helena. *Lisabonská smlouva: komentář*. Vyd. 1. Praha: C. H. Beck, 2010. 1299 s. ISBN 9788074003394. s. 760.

ko Európskeho parlamentu nezastaví prípadné prijatie textu dohody.

Pri zmiešaných dohodách je nevyhnutné, aby boli jej stranami aj všetky členské štáty i Európska únia samotná. Preto sa vyvinula obecná prax, že Rada vyčkáva na dokončenie ratifikácií v jednotlivých členských štátoch a až potom ratifikuje dohodu aj za EÚ.⁷¹ Takýto prístup však môže viesť k neprimerane dlhým prestojom. Na druhej strane je tu však záujem uviesť dohodnutú úpravu dohody do života čo najskôr.⁷² S takouto situáciou je možné sa vysporiadať dohodou o predbežnej vykonateľnosti medzinárodnej dohody.⁷³ Rada EÚ môže popri rozhodnutí o podpise dohody zmocniť vyjednávajúcu aj k uzatvoreniu dohody o predbežnom uplatňovaní zmluvy pred vstupom v platnosť.⁷⁴ Ďalším spôsobom, ako prekonať takúto situáciu je prijatie dočasnej dohody, ktorá je čisto úniou záležitosťou a nie je nutná ratifikácia parlamentmi členských štátov.⁷⁵

Rada EÚ o prijatí textu dohody (podpise dohody) rozhoduje zásadne kvalifikovanou väčšinou. Takýmto spôsobom rozhoduje počas celého procesu zjednávania medzinárodnej dohody. Jednomyseľné rozhodnutia sú vyžadované len v taxatívne stanovených prípadoch.⁷⁶ Situácia zmiešanej dohody je však špecifická tým, že ju musia odsúhlasiť aj členské krajiny, teda všetky krajiny zastúpené v Rade EÚ. Vo výsledku teda je zmiešaná dohoda aj v Rade EÚ prijatá jednomyseľne aj v prípadoch, kedy podľa primárneho práva stačí kvalifikovaná väčšina.⁷⁷ Takže to znamená, že aj jediný členský štát by mohol zablokovat' prijatie zmiešanej medzinárodnej dohody, ak by odmietol túto medzinárodnú dohodu ratifikovať. Hoci môže byť prehlasovaný v Rade Európskej únie, ale zároveň môže odmietnuť ratifikovať takú-

to zmiešanú dohodu, keďže je aj on samostatnou stranou dohody. Prípadne môže vetovať dohodu, hoci v Rade EÚ za ňu zahlasoval.⁷⁸

Rozhodnutie Rady EÚ o súhlase s uzatvorením medzinárodnej dohody je už legislatívnym aktom na základe ktorého je prijímaný prameň sekundárneho práva.⁷⁹ Takže príprava takehoto rozhodnutia už je povinne oznamovaná vládou výborom pre európske záležitosti oboch komôr Parlamentu ČR.⁸⁰ A minimálne stanovisko PS musí následne vláda ČR zohľadniť pri formulovaní svojho stanoviska v Rade EÚ.⁸¹

Na to, aby mohla byť akákoľvek medzinárodná zmluva (teda aj zmiešaná dohoda) medzinárodnoprávne ratifikovaná aj Českou republikou, je nevyhnutné, aby najskôr prebehol aj proces vnútroštátnej ratifikácie. V prípade prezidentských zmlúv je postup regulovaný čl. 49 Ústavy ČR a následne rokovacími poriadkami jednotlivých komôr Parlamentu ČR. Až po vyjadrení súhlasu Parlamentu ČR je možné pristúpiť k medzinárodnoprávnej ratifikácii zo strany ČR.

Aby boli naplnené všetky podmienky čl. 10 Ústavy ČR⁸², je nutné aby bola zmiešaná dohoda vyhlásená – publikovaná. Vláda v smernici stanovila, že takáto zmluva má byť publikovaná v Sbírcе mezinárodních smluv.⁸³

Na rozdiel od Európskej únie, kde môže byť Súdny dvor požiadaný o posudok ohľadom pripravovanej medzinárodnej dohody už v okamihu prejednávania zámeru na zahájenie rokovaní o dohode, v rámci českého práva je možné predložiť medzinárodnú zmluvu na posúdenie jej súladu s českým ústavným poriadkom až v prípade, keď je text medzinárodnej zmluvy konečný.

Toto časové obmedzenie však nevyplýva priamo z Ústavy ČR. Tá len stanovuje kompetenciu Ústavného súdu ČR rozhodovať o súlade medzinárodnej zmluvy s ústavným poriadkom pred jej ratifikáciou. Detaily celého procesu tohto posudzovania už v súlade s čl. 88 ods. 1 Ústavy stanovuje zákon č. 182/1993 Sb., o ústav-

⁷¹ EECKHOUT, Piet. *External relations of the European Union: legal and constitutional foundations*. Oxford: Oxford University Press, 2005. 490 s. ISBN 019928721X. s. 218–219. KOUTRAKOS, Panos. *EU International relations law*. Oxford a Portland, Oregon: Hart Publishing, 2006. 542 s. ISBN 9781841133119. s. 165. V prípade EURATOMu to vyjadruje priamo čl. 102 Zmluvy o založení Európskeho spoločenstva pre atómovú energiu.

⁷² TÝČ, Vladimír; SEHNÁLEK, David; CHARVÁT, Radim. *Vybrané otázky působení práva EU ve sféře českého právního řádu*. Brno: Masarykova univerzita, 2011. 179 s. ISBN 9788021053878. s. 131.

⁷³ čl. 25 Viedenskej dohody o zmluvnom práve.

⁷⁴ čl. 218 ods. 5 ZFEÚ.

⁷⁵ TÝČ, Vladimír; SEHNÁLEK, David; CHARVÁT, Radim. *Vybrané otázky působení práva EU ve sféře českého právního řádu*. Brno: Masarykova univerzita, 2011. 179 s. ISBN 9788021053878. s. 131. EECKHOUT, Piet. *External relations of the European Union: legal and constitutional foundations*. Oxford: Oxford University Press, 2005. 490 s. ISBN 019928721X. s. 219.

⁷⁶ čl. 218 ods. 8 ZFEÚ.

⁷⁷ EECKHOUT, Piet. *External relations of the European Union: legal and constitutional foundations*. Oxford: Oxford University Press, 2005. 490 s. ISBN 019928721X. s. 199.

⁷⁸ SVOBODA, Pavel. *Právo vnějších vztahů EU*. Vyd. 1. V Praze: C. H. Beck, 2010. 244 s. ISBN 9788074003523. s. 55.

⁷⁹ TÝČ, Vladimír. *Základy práva Evropské unie pro ekonomy*. 6. přeprac. a aktualiz. vyd. Praha: Leges, 2010. 301 s. ISBN 9788087212608. s. 91, n. 6.

⁸⁰ § 109a ods. 1 Rokovacieho poriadku PS. §119a ods. 1 písm. e) Rokovacieho poriadku Senátu.

⁸¹ § 109a ods. 5 Rokovacieho poriadku PS.

⁸² Tento článok sa vzťahuje aj na zmiešanú zmluvu (prípadne na jej časť spadajúcej do kompetencie ČR). Viď. RUFFER, Emil. *Sjednávání mezinárodních smluv EU a jejich vnitrostátní účinky*. In *The Effect of the Treaty of Lisbon Upon the Czech Legal Order*. Praha: Metropolitní univerzita Praha, o.p.s., 2009. ISBN 9788086855554. s. 161.

⁸³ Směrnice vlády ke sjednávání mezinárodních smluv v rámci Evropské unie a k jejich vnitrostátnímu projednávání, příloha k uznesení vlády z dne 9. 1. 2008 č. 6. čl. 17 ods. 2.

ním soudě. Ten stanovuje, ktoré subjekty sú aktívne legitimované požiadať o tento prieskum, a v akom okamihu (či v akej dobe) je možné túto žiadosť podať. Ako prvý možný okamih, kedy môžu aktívne legitimované subjekty (vždy ústavný orgán, ktorý rozhoduje o vnútroštátnej ratifikácii alebo kvalifikovaný počet jeho členov), je vždy určený čas, kedy je medzinárodná zmluva predložená tomu ktorému orgánu predložená k ratifikácii. Z toho vyplýva, že text musí byť už konečný a vláda ho predložila na vnútroštátnu ratifikáciu.

v. Medzinárodná ratifikácia zmiešanej dohody

Keďže zmluvnou stranou zmiešanej dohody je aj Česká republika i Európska únia, musia túto medzinárodnú zmluvu ratifikovať obidva tieto subjekty.

Za Európsku úniu medzinárodnoprávnou ratifikáciu má na starosti Rada Európskej únie. Ratifikačnú listinu (listinu o schválení/súhlase) pripraví Rada (jej konfigurácia podľa obsahu medzinárodnej zmluvy) a jej predseda ju podpíše. Výmena ratifikačných listín nastane až, keď všetky členské štáty ukončili svoje procedúry. Väčšinou však nedochádza k takejto výmene ratifikačných listín, keďže v prípade zmiešaných dohôd pôsobí ako depozitár tradične Rada Európskej únie a všetky ratifikačné listiny sú ukladané na sekretariáte Rady. Ten následne oznámi uloženie ratifikačných listín ostatným stranám dohody.⁸⁴

Medzinárodnoprávnou ratifikáciu na úrovni Českej republiky, jej materiálne technické zabezpečenie (príprava ratifikačných listín, ich výmena a uloženie), má na starosti ministerstvo zahraničných vecí.⁸⁵ V prípade prezidentskej medzinárodnej zmluvy je vo finále nutné, aby medzinárodnú zmluvu ratifikoval prezident republiky.

S uzatvorením medzinárodnej zmluvy v rámci medzinárodného práva súvisí aj otázka jej registrácie na sekretariáte Organizácie spojených národov v rámci povinnosti stanovenej pre všetkých členom OSN v Charte OSN.⁸⁶

Podľa ustanovenia čl. 16 ods. 2 Smernice – EU medz. zmluvy sa na zmiešané dohody nepoužije ustanovenie čl. 26 Smernice – medz. zmluvy, ktorý upravuje registráciu „klasických“ medzinárodných zmlúv (medzinárodných zmlúv bez európskeho elementu). Takže české právo neupravuje postup v prípade zmieša-

nej dohody. Ani Európske právo neupravuje túto otázku.

Obecne stačí, aby povinnosť registrácie splnila ktorákoľvek zmluvná strana.⁸⁷ Vo výsledku by to však znamenalo, že by sa čakalo, či niekto iný túto povinnosť splní. Išlo by buď o niektorého iného člena EÚ, ktorý na takúto problematiku myslel, alebo nakoniec by sa spoliehalo na druhú zmluvnú stranu, že ona si túto povinnosť splní. V reále však Európska únia, resp. Európske spoločenstvo zasiela medzinárodné zmluvy k registrácii už dlhodobo.⁸⁸ Dohody zasiela sekretariátu OSN generálny tajomník Rady Európskej únie.⁸⁹

Je pravda, že neregistrácia takejto medzinárodnej zmluvy by nemusela mať žiadne katastrofické následky na zmluvné strany či na jej dodržiavanie. Jedinou sankciou by bola nemožnosť dovoľávať sa takejto zmluvy pred orgánmi OSN – teda najskôr pred Medzinárodným súdnym dvorom.⁹⁰

Summary

The internal regulatory competencies of the European Union have their counterpart in the competences to enter into the international treaties with third subjects. But as in the internal competencies, the Union can not act alone. Consequently, the mixed agreements evolved with the Union and the member states on the one side and the third state(s) and/or international organizations on the other.

This article reviews the whole process of the drawing up of the mixed agreement from the point of raising the idea of concluding such treaty, through the negotiations and conclusion of the text to the final stages of internal and international ratification. The focus is on the roles and relations among the organs of the European Union and the particular member state – the Czech Republic.

⁸⁴ Na základe informácií poskytnutých DG F – Public Information Service Generálneho sekretariátu Rady Európskej únie.

⁸⁵ Smernice vlády pro sjednávání, vnitrostátní projednávání, provádění a ukončování platnosti mezinárodních smluv, příloha k uznesení vlády z dne 11. 2. 2004 č. 131. čl. 24.

⁸⁶ čl. 102 ods. 1 Charta OSN.

⁸⁷ čl. 1 ods. 3 rezolúcie Valného zhromaždenia OSN 97(1) v znení rezolúcií 364 B(IV), 482 (V) a 33/141 A.

⁸⁸ Od r. 1976. Vid' SVOBODA, Pavel. *Právo vnějších vztahů EU*. Vyd. 1. V Praze: C. H. Beck, 2010. 244 s. ISBN 9788074003523. s. 52.

⁸⁹ Na základe informácií poskytnutých DG F – Public Information Service Generálneho sekretariátu Rady Európskej únie.

⁹⁰ čl. 102 ods. 2 Charta OSN.